

Manas (2024)



Regie: Marianna Brennand | 107 minuten | drama | Acteurs: Jamilli Correa, Fátima Macedo, Rômulo Braga, Dira Paes, Samira Eloá, Enzo Maia, Emily Pantoja, Gabriel Rodrigues

“Het heeft geen zin om dingen te willen veranderen” Zo weerklinken de stille stemmen in de wildernis van eiland Marajó. Tussen de palmladeren van het Amazonewoud zitten nog veel dromen gevangen. Opgeslokt in haar omvang, overschaduwd en uit het blikveld van de rest van de wereld. ‘Manas’ is een indringend portret van menselijkheid, onderdrukking en veerkracht in een context van onloochenbare armoede, waar zelfs een eigen paspoort geen evidentie is. Hoe erg de situatie ook wordt, “Halleluja” blijkt op alles het antwoord te zijn.

Marcielle (Jamilli Correa), 13 jaar, leeft met haar ouders en twee jongere zussen afgezonderd aan de rivieroever op eiland Marajó in het Amazonewoud. Haar vader Marcílio (Rômulo Braga) geeft haar een masterclass in de anatomie van een shotgun. Zelf leert ze haar jongere zus hoe ze een schrift kan maken door oud papier aan elkaar te naaien. Het wordt al snel duidelijk dat de thuissituatie van Marcielle niet ideaal, vrijwel precair is. Ze houdt vast aan het idee

dat haar oudere zus een beter leven heeft gevonden bij een "goede man" op de binnenvaartschepen die vaak het eiland passeren. Een leven ver weg van haar uitzichtloze realiteit. Naarmate ze de voetsporen van haar zus probeert op te zoeken, breekt haar droom stilaan uit elkaar. Marcílio neemt Marcielle geregeld mee op jacht en zwemt met haar in de rivier. Ondanks de povere leefsituatie zorgt hij voor sfeer en biedt warmte. Niettemin is niet alles wat het lijkt. Haar moeder Danielle (Fátima Macedo) lijkt de situatie goed te begrijpen, maar voelt zich gedwongen om te zwijgen en het te accepteren. Uiteindelijk ziet Marcielle met de hulp van politieagente Aretha (Dira Paes) wat er werkelijk speelt en neemt ze het heft in eigen handen.

Net zoals Danielle en Marcielle zitten er nog veel vrouwen gevangen in de status quo van het mannelijke gezag; een constellatie die nog akelig hedendaags is. Marianna Brennand maakt met 'Manas' een scherpe uithaal naar deze realiteit waarmee veel vrouwen, wereldwijd, nog dagelijks te maken hebben. Dit doet ze echter niet door het expliciet in beeld te brengen. Maar ze creëert een sfeer van onrust rond het thema die almaar groter wordt. Uniek aan het personage Marcílio is dat zijn daden niet worden gerechtvaardigd vanuit een bepaalde stoornis of ziekte. Hij is gewoon een doorsnee man, en dat maakt dit verhaal juist veel gelaagder. Het probleem wordt hier niet gespiegeld aan een individu, maar is sociaal-maatschappelijk. Bovendien zet Rômulo Braga hier een sterke prestatie neer om zowel die charismatische speelsheid als de koele wreedheid in één personage te vangen. Ook komt Jamilli Correa als Marcielle in haar eerste acteerprestatie volkomen authentiek over, en weet op het juiste moment de juiste emoties vast te pakken.

Verder dient de omgeving van het Amazonewoud niet louter als decor, maar maakt het deel uit van de premisse. De ongerepte natuur, hoe machtig en sterk ze ook lijkt, is even kwetsbaar voor de maakbaarheid van de maatschappij en al haar opgelegde structuren. Ondanks deze unieke benadering van een nog steeds zeer actuele problematiek, is dit ook enkel wat de film is. Ondanks enkele verrassende wendingen blijft 'Manas' vaak te braaf in haar cinematografie. Visueel gebeurt er weinig verrassends en lijken we juist de personages in hun leefwereld te volgen, dat het af en toe zelfs aan een documentaire doet denken. Ondanks de timide cameralens, weet 'Manas' toch zonder al te veel dramatiek op een authentieke manier verschillende evidenties aan te klagen, en een oprecht verhaal oprecht over te brengen.

Stef Roefs